

A **F.-i** Ítéltábla dr. Szemes Marianna pártfogó ügyvéd (**fél címe**) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, dr. Kaluczka Edit jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a **F.-i** Törvényszék 2014. november 13. napján meghozott 25.P.22.733/2014/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A **F.-i** Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A teljes mértékben peresztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját, valamint a le nem rótt 66.130 (Hatvanhatezer-százharminc) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

#### I n d o k o l á s

A **F.-i** Törvényszék 25.P.22.733/2014/10. sorszámú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a pártfogó ügyvédi díjat a felperes, a le nem rótt 49.600 Ft illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint a felperes megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránt terjesztett elő igényt a **K. Kormányhivatal Ny.** Igazgatóságánál 2011. július 21. napján. A kérelmét elutasító .... számú, 2011. december 6. napján kelt határozat ellen a felperes fellebbezett az alpereshez. A felperes fellebbezése alapján megtartott másodfokú orvosi vizsgálat megállapította, hogy a felperes a rokkantsági nyugdíjhoz szükséges mértékű egészségkárosodással rendelkezett, szervezeti egészségkárosodása 50%-os mértékű volt.

Az alperes a 2012. június 6. napján kelt .... szám alatti levelével intézkedett a jogosultsági értesítő kiküldéséről a felperes részére. Egyúttal a 2011. évi CXCI. törvény új rendelkezéseire hivatkozással felhívta a felperest, hogy a levél kézhezvételét követő 15 napon belül nyilatkozzon, hogy kérelmét a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránt is fenntartja-e. A felperes az alperesi felhívásra válaszolva fenntartotta kérelmét és közölte, hogy **S. Önkormányzatának** jegyzője aktív korúak ellátásában részesíti.

Az ellátás összege adatok hiányában még nem volt megállapítható, ezért az alperes a 2012. augusztus 15-én kelt .... számú végzésével 2011. augusztus 5-től, 2011. december 31. napjáig terjedő időszakra havi 52.000 forint rokkantsági nyugdíjelőleget állapított meg a felperes részére. Majd a

tényállás teljes tisztázását követően a 2013. február 28-án kelt, .... számú határozatában 59.045 forint rokkantsági nyugdíjat állapított meg a felperes részére 2011. augusztus 5-től, 2011. december 28-ig terjedő időre. Egyúttal, arra tekintettel, hogy a felperes fenntartotta igényét a 2012. január 1-je utáni időszak vonatkozásában is, a kérelmet áttette a N. Hivatalnak.

A N. Hivatal Jogi és Igazgatási Főosztályának Jogorvoslati Osztálya 2013. április 18-án kelt, .... számú határozatával a 2012. január 1. utáni időszak tekintetében helybenhagyta a K. Kormányhivatal Nyugdíjbiztosági Igazgatóság .... számú, a felperes igényét elutasító határozatát, tekintettel arra, hogy a felperes a rokkantsági ellátásra jogosultság feltételeinek nem felelt meg, mivel rendszeres pénzellátásban részesült.

A felperes részére aktív korúak ellátása 2012. január 1. napjától 2012. december 4. napjáig (helyesen 2011. szeptember 9. napjától 2013. december 4. napjáig) került folyósításra. A jogosultság megszüntetését követően 2013. december 6. napjától kezdődően a N. Hivatal 2014. február 25-én kelt határozatában engedélyezte a felperes részére rokkantsági ellátást 41.850 forint összegben.

A felperes végleges keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 826.630 forint, valamint ezen összeg után 2012. augusztus 1. napjától, mint középarányos időponttól az 1997. évi LXXXIV. törvény 80. § (5) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére. Keresetének jogalapjaként a Ptk. 339. §-ára és a 349. §-ának (1) bekezdésére hivatkozott. Előadta, hogy az alperes jogellenes és felróható magatartása következtében nem tartotta be a számára jogszabályban meghatározott ügyintézési határidőt és ezzel ok-okozati összefüggésben a felperesnek kára keletkezett, ugyanis az időhúzó magatartás miatt nem kapta meg a neki járó ellátást 2012. január 1. napja és 2013. február 28. napja között. Előadása szerint az alperesnek az ügy iratait már 2012. július 1. napján át kellett volna adnia a N. Hivatal részére.

Az ellátása a megjelölt időszakra havi 59.045 forint lett volna, amely mindösszesen 826.630 forintot tesz ki. A megjelölt összegből a 2012. január 1. napja és 2012. május 23. napja közötti időszakra járó 295.225 forintot, mint nem vagyoni kártérítést kérte. Ennek alapjául előadta, hogy a felperes állapotából és lelki alkataból is viszonylag érzékeny személy, a hosszas jog hercehurca és az, hogy nem tudta mi is lesz vele, olyan mértékben megviselte, hogy azóta folyamatos rosszullétekkel, sírógörcsökkel küszködik a mindennapi életben. Az eljárásban és annak elhúzódásával járó stressz mindennapjait megnehezítette, gondolatai azóta is folyamatosan e körül a téma körül forognak, nem tud sírás nélkül beszélni róla.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte. Előadta, hogy előtte az eljárás csak 2012 májusában indult meg és ezt követően 2012. június 6. napján kelt levelében már tájékoztatta is a felperest az eljárás megváltozásáról és felhívta a nyilatkozat megtételére. Amennyiben a felperes a felhívásban foglaltak szerint járt volna el és felkeresi az ellátás ügyében illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szervet, és tájékoztatást nyújt a szerv részére, hogy álláskeresői segélyben részesül, az igazgatóság a szükséges felvilágosítást megadta volna a részére és ezzel a felperes által állított kár elhárítható lett volna. A felperes már az alperesnél megindított másodfokú eljárást megelőzően kérte az aktív korúak ellátásának megállapítását, így az alperesi eljárástól függetlenül eleve kizárta magát abból, hogy részére 2012. január 1-jétől rehabilitációs vagy rokkantsági ellátás kerüljön megállapításra, mivel esetében fennállt a 2011. évi CXCI. törvény 2. §-ának (1) bekezdés c) pontjában írt kizáró ok. Ezen túlmenően előadta, hogy az alperes nem tanúsított olyan jogellenes magatartást, amely a felperes által állított kárral ok-okozati összefüggésben lenne.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes által érvényesített államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény megalapozottságának feltétele, hogy a kárt államigazgatási jellegű tevékenységgel okozzák, a kárnak tehát a jogellenes magatartással okozati összefüggésben kell keletkeznie és ezen túlmenően a rendes jogorvoslati eszközökkel el nem háríthatónak kell lennie. Az elsőfokú elutasító döntés indoka az volt, hogy a bíróság a kártérítés feltételei közül elsőként az ok-okozati összefüggés meglétét vizsgálva megállapította, hogy az hiányzik. Az alperes az első fokon eljáró bíróság, valamint az alperes tájékoztatása alapján nem volt elzárva attól, hogy új kérelmet terjesszen elő 2012. január 1-jét követő időszakra vonatkozó ellátás igénylése kapcsán, azonban ebben az esetben is legfeljebb annyit ért volna el, hogy kérelmét nem 2013 áprilisában, hanem már korábban elutasítják. A bíróság az ok-okozati összefüggés hiánya okán szükségtelennek tartotta az eljárási határidő betartásának részletesebb vizsgálatát.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg és felperes keresetének adjon helyt. Kérte a fellebbezésnek tárgyaláson kívüli elbírálását. Előadta, hogy tévedett az első fokon eljáró bíróság amikor a keresetet elutasította. A tévedés abban volt, hogy az alperes nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna, ezért a felperesnek kára keletkezett. A kár abból adódott, hogy nem részesült havi ellátásban 2012. január 1. és 2013. február 28. között. Az új jogi szabályozásnak megfelelően 2012. január 1-től is járt volna részére a megfelelő ellátás, amennyiben az alperes méltányosan és a felperes helyzetét figyelembe véve jár el vele szemben. Megismételte, hogy az alperes nem tartotta be a rá irányadó ügyintézési határidőket és időhúzó magatartása miatt maradt ellátatlan a fentiekben megjelölt időszakban a felperes.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, a felperessel szemben perköltség igényt nem érvényesített. Előadta, hogy a felperes igényének elbírálása során az alperes nem sértett jogszabályt. 2011. augusztus 5-től, 2011. december 31-ig terjedő időre havi 59.045 forint rokkantsági nyugdíjat állapított meg. 2012. január 1-től az alperes nem volt jogosult ellátás megállapítására. Az általa elbírált rokkantnyugdíj igénytől független az, hogy a felperes 2012. január 1-től olyan pénzellátásban részesült, amely a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi XCXI. törvény szerinti eljárásra való jogosultságot kizárta. A felperes már a másodfokú eljárás megindítása előtt kérte az aktív korúak ellátásának megállapítását, így az alperesi eljárástól függetlenül eleve kizárta magát abból, hogy részére rokkantsági nyugdíj másodfokon történő esetleges megállapítása esetén 2012. január 1-től rehabilitációs vagy rokkantsági ellátás kerüljön megállapításra, mivel ez a hivatkozott törvény 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltételbe ütközött volna. Az alperes tehát a felperes részére a szükséges tájékoztatást megadta, magatartása tehát nem volt jogellenes és a kifejtettek szerint az okozati összefüggés is hiányzik, erre tekintettel a felperes keresete nem alapos.

A fellebbezés alaptalan.

A Ptk. 349. § (1) bekezdésében szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség lényegében az alkalmazottak által harmadik személyeknek okozott károkért való felelősség egy speciális alakzata. Ennek alapján az államigazgatási szerv felelősségét a károkozó alkalmazottjának tevékenysége tekintetében irányadó felelősségi szabályok szerint kell elbírálni. A perbeli esetben speciális szabály hiányában ez nem más, mint a Ptk. általános felelősségi szabálya. E körben a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesható a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A perben tehát a felperesnek kellett azt bizonyítania, hogy az alperes alkalmazottai az általuk tanúsított magatartással jogellenesen okoztak kárt a felperesnek, az okozott kár és az alperes alkalmazottainak magatartása között pedig az okozati összefüggés fennáll. A Ptk. 349. § (1) bekezdésben foglaltak szerint bizonyítani kell továbbá, hogy a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A Ptk. általános felelősségi alakzata alapján megállapítható, hogy az ott felsorolt feltételek, vagyis a károkozó magatartás, a károkozás jogellenessége, és a közöttük fennálló okozati összefüggés egymással egyenrangú, konjunktív feltételei a kártérítési felelősség megállapításának. Ennek az a következménye, hogy amennyiben a feltételek közül bármelyik nem teljesül, úgy az önmagában kizárja a felelősség megállapítását. Minderre tekintettel okszerűen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az alperesi védekezésre tekintettel elsődlegesen az okozati összefüggés – lényegében jogkérdésnek tekinthető – meglétét vagy annak hiányát vizsgálta. A levont következtetés tekintetében a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt álláspontját, annak indoklását a fellebbezésre tekintettel csupán az alábbiakkal kívánja kiegészíteni:

A felperes által eredetileg 10.P.21.379/2013. számon benyújtott keresetlevélhez az ott előterjesztett költségmentességi kérelem alátámasztására csatolt, 2013. december 5. napján kelt, 1946-4/2013. számú, a S. Község Önkormányzatának jegyzője által hozott határozatból egyértelműen megállapítható, hogy a felperes már 2011. szeptember 9. napjától aktív korúak ellátására, ezen belül foglalkoztatást helyettesítő támogatásra volt jogosult. E jogosultság megszüntetését a felperes a határozat indoklása szerint csupán 2013. december 4. napjával kérte. Tehát a felperes az alperes által lefolytatott másodfokú eljárás 2012. januári megindulását már jóval megelőzően, és annak 2013. február 28. napján hozott határozattal történt befejeződését, sőt a N. Hivatalnak a 2012. január utáni igények tárgyában 2013. április 18. napján kelt .... számú határozatának meghozatalát követően még hónapokon keresztül aktív korúak ellátásban részesült. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2. §-ának (1) bekezdése értelmében megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira – egyéb feltételek mellett – az jogosult, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A fentiekből megállapítható, hogy a felperes az alperes által lefolytatott másodfokú eljárás teljes tartama alatt olyan ellátásban részesült, amely az általa igényelt támogatás megállapítását részére kizárta. A N. Hivatal 2013. április 18. napján kelt .... számú határozatából az is egyértelműen megállapítható, hogy az elutasítás oka éppen ezen kizáró ok fennállása volt. Mindebből az következik, hogy akár betartotta az alperes a rá vonatkozó ügyintézési határidőket, akár nem, akár jogszerűen, akár jogellenesen nem továbbította a 2012. január utáni időszakra vonatkozó igény elbírálása tekintetében illetékes N. Hivatal részére az eljárás iratait a felperes által állított 2012. július 1-jei időpontban, ez nem változtat azon a tényen, hogy a keresettel érintett 2012. január és 2013. március közötti időszakban az igényelt ellátás megállapítása részére kizárt volt.

Kétségesse teszi különösen a felperes érvelését, hogy a N. Hivatal által lefolytatott eljárás 2013 áprilisában történt befejezését követően még hónapokon keresztül nem kérte az őt a csökkent munkaképességűeket megillető ellátásból kizáró juttatás megszüntetését. Erre csak mintegy 8 hónappal később, 2013 decemberében került sor, noha legkésőbb a N. Hivatal .... számú határozatából 2013 áprilisában tudomást kellett szereznie arról, hogy mindaddig nem kaphatja a csökkent munkaképességűek ellátását, amíg az aktív korúak ellátásában részesül. A felperes tehát nem hivatkozhat arra, hogy ha korábban tudomást szerez erről, akkor megszünteti a kizáró okot,

hiszen amikor ez bizonyosan ismertté vált előtte, akkor sem intézkedett. A felperes megjelölt időszakban fennálló ellátatlansága tehát kizárólag a jogosultságának hiányára vezethető vissza, az alperes magatartásától függetlenül. Jogi értelemben tehát az alperes esetleges mulasztása vagy késlekedése nem oka a felperest ért kárnak, vagyis a kettő közötti okozati összefüggés hiányzik. Okozati összefüggés hiányában pedig az alperesi kárfelelősség a jelen esetben kizárt.

Figyelemmel arra, hogy a felperes kártérítési igényének megalapozottságához szükséges konjunktív feltételek közül az egyik bizonyosan nem áll fenn, alappal mellőzte az elsőfokú bíróság az alperes magatartásának vizsgálatát az eljárási határidők betartása, illetőleg az iratok illetékes hatósághoz való áttétele tekintetében. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság megalapozott döntést hozott, amelyet a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyott.

A fellebbezés tekintetében pernyertes alperes a felperessel szemben másodfokú perköltség igényt nem érvényesített, így a peresztes felperest másodfokú perköltség fizetésére a Pp. 79. §-ának (1) bekezdésére tekintettel nem kellett kötelezni.

A másodfokú bíróság azonban a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a másodfokú eljárásban teljes mértékben peresztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése szerinti illetékalap után az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése alapján számított 66.130 forint összegű le nem rótt fellebbezési illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése, és a költségmentességnek a bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján – a felperes teljes személyes költségmentessége folytán – az állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 233/A. §-a alapján kizárt, az ítéletnek az erről való tájékoztatást tartalmazó rendelkezése a Pp. 220. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. március 18.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Örkényi László s.k.  
előadó bíró

Dr. Pusztai Anita s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül: